

A BÁNYA

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Egész évre 12 K. || Félévre 6 K.
Negyedévre ... 3 K.
HIRDETÉSEK DIJSZABÁS SZERINT.

Felelős szerkesztő:
Dr. BISCHITZ BÉLA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., (Belváros) Molnár-u. 33. II.
TELEFON 108—00.

Közlemények átvételét csakis a forrás megnevezésével engedjük meg.

A vasérckivitel mint adóalap.*)

»A Bánya« f. évi 37-ik számában egy cikk jelent meg, »A vasérckivitel mint adóalap« címmel, melyhez úgy hazafias, mint közgazdasági szempontból néhány megjegyzést kell fűznöm, hogy ama kisebb tőkével rendelkező vasércbánya-tulajdonosok álláspontját is megvilágítsam, akik egy nagy vasgyár építésébe milliókat befektetni nem akarnak, de kénytelenek ércet termelni s ezt a kitermelt ércet, ha másként nem tudják értékesíteni, kénytelenek külföldre eladni, ha nem akarják, hogy* bányászatuk beszüntetésével jogaikat a bányatörvények szigorú intézkedései következtében elveszítsék.

»A vasérckivitel mint adóalap« cikkének szerzője kétségkívül hazafias célt szolgált, mikor cikkét megírta, hiszen egész cikkének célzata az, hogy a vasérckivitelt megakadályozza, vagy ha ez nem is sikerülne neki, legalább adó alakjában óhajt valamit visszavenni amaz alig megengedhető haszonból, melyet külföldi vasgyárosok a hazai vasérből az export által zsebre vágznak, jóllehet ma már nem titok az, hogy nemsokára Magyarország is odajut, hogy ha szépen fejlődő vasiparát bezárni nem akarja, külföldről kell üzeméhez szállítania a méregdrága ércet.

»A vasérckivitel mint adóalap« végső tanúsága az, hogy kevés az ércünk, annak kivitelét minden módon meg kell akadályoznunk.

Ámde engedje meg az igen tisztelt cikkíró ur, hogy kijelentsem, hogy a vasérckivitelt nem az a kicsi adóalap könnyíti meg, melyet most fizetnek a tőkével nem rendelkező vasércbányák, hanem az a kényszer segíti elő a vasérc kivite-

*) Szíves készséggel adtunk helyet ezen érdekes cikknek. Nem dönti ugyan meg kérdéses vezércikkünk álláspontját az adót illetőleg, de egy sokkal fontosabb kérdést tol előtérbe. Azt az igen fontos kérdést, hogy a német és osztrák gyárak hogyan kimélik saját vasérceiket a mi vasérceinkkel. Ezt a kérdést és azt az igen gyakorlati ajánlatot, a mi e cikkben foglaltatik, nagyon melegen ajánljuk az állami vasművek és a rimamurányi vasmű figyelmébe, különösen a bányászati kongresszuson elhangzott felolvasás ötletéből.

lét, hogy a fennálló bányatörvények értelmében ércet termelni kell, de nincs sem állami, sem privát kézben lévő hazai vasművállalat, mely a kitermelt ércet méltányos áron átvenné s ez által a saját vasérckészleteit kimélné. Így ha a kisebb érctermelő ércén tudni akar, nem marad más neki hátra, mint magát a sokkal gazdagabb ércvidékekkel rendelkező, de egyszersmind sokkal számítóbb külföldi gyárak karjaiba vetni, akik ki tudják számítani, hogy a drága tarifa mellett is sokkal jobban jönnek ki, ha saját érceik megkiméltése mellett az ércszükségletüket magyarországi vasércekből fedezik.

Tessék nekem megmondani, igen tisztelt cikkíró ur, hogy ha saját állítása szerint az osztrák sziléziai vaskohókban 1% vastartalom a vaskőben 6 fillér forgalmi értékkel bír, vagyis egy 45% vastartalommal rendelkező vasérc 100 métermázsánként számított értéke 270 koronára értékelhető, miért van az, hogy a m. kir. állami vagy magán vasművállalatok absolute nem törekednek arra, hogy vasérckészletük megkiméltése céljából hazai termelésű hazai vasércet vásároljanak s nemes versenyük által gátat vessenek a hazai vasérc tömeges kiszállításának?

Mi, igen tisztelt cikkíró ur, szívesen adnánk vasérckészletünket tisztán hazafias célből és a hazafias érzéstől áthatva percentenként ab feladó állomás 3 és fél fillérért, ami egy 100 métermázsás vaggonnal, mely 45% vasat tartalmaz 157.50 koronának felelne meg, de nincs reá hazai vevőnk, kénytelenek vagyunk a külföld védőszárnyai alá menekülni.

De szívesen mennénk abba is bele, hogy tőkéletesebb kohókat építsünk tisztán nyersvas gyártásra, hogy így a holt érc nagy tömegeit ne kelljen a vevő vasműveknek mozgatniok, de hol van a hazai vasművállalat vagy a m. kir. állami vasművek vezetősége, aki legalább 10.50 koronát beigérjen mondjuk 20 év de csak 10 év tartamára nyersvasterményünkért, hogy ez által a kisebb bányabirtokos is

abba a helyzetbe jusson, hogy kitermelt ércét ha nem is nagy, de legalább biztos alapon értékesíthesse!

Míg tehát feleletet nem kapok arra, hogy hol vannak ezek a nemes hazai vállalatok, míg nem tudok ércem értékesítésének a hazai piacon megfelelő helyet biztosítani, addig ne vesse senki szemünkre, hogy a vasérckivitelnél hazafiatlanságot tanusítunk, de sőt a hazafiatlanság vádját vissza kell utasítanunk s visszavernünk ama nagy hazai állami és magán vasművállalatokra, akik évi osztalékaik biztosítására ma csak a mának élnek, — s nem nézik azt, hogy míg rövidlátásukban csak a saját korlátolt mennyiségű készleteiket fogyasztják, addig szűkkeblűségük mellett megy ki külföldre a hazai kincs, a vasérc, oda, ahol a számító német már régen kitalálta azt is, hogy hogyan kell vasérc nélkül magyar vasércel német vasat gyártani s emellett magának is, hazájának is hasznot hajtani.

Felhívom tehát hazánk összes, a bányászat és kohászat terén ismert szakembereit, nyilatkozzanak, hogy ha az osztrák sziléziai vaskohókban mégér egy percent vastartalom 6 fillért, nálunk, ab feladó állomás miatt nem éri meg a 3 $\frac{1}{2}$ fillért s ha a német gyáros meg tud adni 11 koronát nyersvasunkért, a magyar miért nem adhatna meg érte 10.50 koronát?

Hogy pedig senki jelen soraimat elméleti cikkezésnek ne vegye, én a Borossebesi (Arad megye) vasművek termékeit emyieért ajánlom.

Az ipari életben vezető szerepet játszó hazai vasgyártás csak úgy fog az utánunk jövő nemzedékek részére vasércet biztosítani, ha nemcsak adónövesztéssel, de a vasércnek a kisebb vállalatoktól méltányos megvásárlása által is iparkodik gátat vetni a külföldre való szállításnak.

A salgótarjáni kőszénbánya részv. társ. nógrádmegyei bányászata.

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület közgyűlésén Gerő Nándor kiváló előadást tartott a salgótarjáni r.-t. nógrádmegyei bányászatáról, amely előadás valóságos tárháza a salgótarjáni társulat működésére vonatkozó adatoknak. Az előadó mindenekelőtt vázolván a társulat történetét, ismerteti a földtani viszonyokat, majd áttér a bányaművelésre és itt ismerteti a tarjáni kerületben a »Károly«-aknát, az inaszoói kerületben a »Ferenc«-aknát és a »Lajos« és »Gusztáv« tárókat, a pálfalvai kerületben a »Frigyes« és »Amália« aknát, valamint az »Alsópálfalvai« tárót, végül a mátranováki kerületben a »Károly és Ferenc« tárókat és az »Augusztá« lejtős-aknát. Ismerteti továbbá az egyéb üzemeket és a jóléti intézményeket.

A nagyérdemű előadás végfejezete a társulat szénbirtokait ismerteti a következőkben: A nógrádmegyei szénmedencében levő társulati szénbirtok 41.878 kat. hold, melyből eddig leműveltetett és jelenleg művelés alatt áll 3455 kat. hold, 38.423 kat. hold az érintetlen terület, melynek fele geológiai felvételek szerint inproductív. Az összes bányák évi termelése és munkáslétszáma a következő:

	Termelés q-ban	Munkás- létszám	Gyerme- kek
1867. évben	357.537	207	10
1868.	1,057.110	502	13
1869.	1,759.416	1140	16
1870.	2,408.648	1664	19
1871.	3,156.461	2163	32
1872.	2,819.017	2190	34
1873.	2,646.615	1940	30
1874.	1,816.595	1280	28
1875.	1,972.952	950	26
1876.	2,314.195	1045	30
1877.	2,114.338	975	31
1878.	2,368.440	868	29
1879.	2,508.485	1090	31
1880.	2,175.674	1127	32
1881.	2,480.972	995	30
1882.	2,919.471	1129	32
1883. „	4,188.397	1721	43
1884. „	5,017.671	1911	48
1885.	4,496.082	1994	54
1886.	4,746.858	1996	55
1887.	5,035.799	1875	53
1888.	5,924.864	2075	58
1889.	6,054.090	2188	61
1890.	6,577.903	2424	74
1891.	7,129.768	2587	90
1892.	7,645.814	2823	103
1893.	9,042.067	2946	128
1894.	9,633.409	3162	64
1895.	9,900.000	3216	72
1896.	10,23h.082	3351	92
1897.	9,563.551	3201	88
1898.	9,899.891	3287	102
1899.	9,400.000	3151	130
1900.	11,185.415	4557	210
1901.	10,797.705	4248	250
1902.	9,000.455	3847	181
1903.	8,819.540	3560	161
1904.	8,827.329	3680	188
1905.	9,561.522	3837	210
1906.	9,439.081	3865	193
1907.	9,650.095	3991	290
1908.	10,281.208	4314	313
1909.	10,690.424	3965	304
Összesen ...	257,949,250		

Gerő a kezei között levő «Mitteilungen über den Steinkohlenbergbau des Preussischen Staates in der Umgebung von Saarbrücken» alapján az alábbiakban rövid párhuzamot vont a nógrádmegyei szénmedence egyes üzemi adatai között a porosz állami bányákéval.

Megnevezés	Porosz áll. bányák 1907. évben	Nógrádi bányá- szat 1909. évben
Szállítóaknák száma	78	8
Termelés q-ban	106,933.135	10,690.424
Munkáslétszám	51.081	4269
Tisztek és altisztek	1045	100
Bányamunkás	37.210	vájár: 2226 estllés: 766 } 2299
Egy műszakra eső munkabér	4'04 M	4'20 K
Termelés 1 alkalmazottra évente	2220 q	2888 q
Termelés egy bányában alkalmazottra	2990 q	3347 q

Mint a felsorolt egyes adatokból láthatjuk, bányászatunk a legmodernebbül felszerelt porosz bányák mögött sem igen marad hátra, ha tisztán csak műszakilag hasonlítjuk össze a két bányaművet.

A közgyűlés.

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület ez évi közgyűlésének lefolyása teljesen kielégíthette az Egyesületet és a rendezést. Bányászati és kohászati életünk kitünőségei, a bányászati és kohászati társadalom színe-java vett részt a közgyűlésen. A rendezés, Andreics János miniszteri tanácsos vezetésével, szakszerűen gondos volt. Kissé sok volt a felolvasás, de mindegyik magas színvonalon állott. A közgyűlési rendezés fénypontja mindenesetre a tatabányai szénbányákba történt kirándulás volt. A közgyűlés lefolyásáról a következőkben számolunk be:

A közgyűlés szeptember hó 18-án vasárnap tíz órakor kezdődött a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Reáltanoda-utcai székházának dísztermében, amely zsúfolásig megtelt az előkelő vendégekkel és tagokkal. A gyűlésre megjelent férfiak sorában ott voltak: Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter, Láng Lajos volt kereskedelmi miniszter, Stetina József, Pap Elek és Bartóky József államtitkárok, Lánzy Leó és Chorin Ferenc főrendiházi tagok, Farbak István és Andreics János miniszteri tanácsosok, az egyesület alelnökei, Lóczy Lajos miniszteri tanácsos, a Földtani Intézet igazgatója stb. Gróf Teleki Géza elnök meg-

nyitójában legelsőbben a vasérc-kivétel kérdéséről beszélt, amely — ugymond — nemcsak hazánkra nézve nevezetes, de mint a Stockholmban megtartott nemzetközi kongresszus bizonyítja, egész Európában a legfontosabb kérdés. Az egyesület rendkívül nagy szolgálatot tett az országnak, amikor a vasérc-kivétel korlátozására a kormány előtt javaslatot tett. Eredményeket elért, de ezek nem elegendők. Az egyesület ezentul is hű zászlósa lesz ennek az eszmének és Magyarországot meg fogja védeni attól, hogy a vasérc hiánya miatt szenvedjen. A gyűlés megnyitása után a királyhoz intézett üdvözlő sürgöny szövegét olvasták fel, majd Hieronymi miniszter a kormány üdvözlését tolmácsolta. Dr. Szeőke Imre titkárhelyettes olvasta fel ezután a pénzügyminiszter és a miniszterelnök táviratát, akik kimentették magukat. A titkári jelentés az egyesületnek eredményekben gazdag működéséről számolt be. A zárszámadást egyhangulag elfogadták, valamint egyhangulag fogadták el a költségvetést is és a felmentést megadták. A Teleki-pályadíjat Kriskó Bohus bányamérnök nyerte el. Mielőtt áttértek volna az előadásokra, Münnich Kálmán udvari tanácsos melegen emlékezett meg az elnökről, akinek köszönhető, hogy az egyesület olyan szépen fejlődött és fejlődik. Dr. Lóczy Lajos egyetemi tanár, ageológiai intézet igazgatója, tartotta meg ezután érdekes előadását »A földtan intézetek és a bányászat« címen, amelyet a gyűlés tagjai nagy tetszéssel fogadtak. Az előadás után Lázár Zoltán, a Rimamurányi Vasművek igazgatója értékes adatokkal szolgált a gyűlésnek Magyarország vasércének az állagáról. A gyűlés ez alkalommal is állást foglalt Lázár igazgató érdekes fejtegetései alapján vasércünknek a külföldre való kivitele ellen. Érdekes előadást tartott Gerlóczy Gyula min. oszt. tan. az állami munkás-telepekről és Söpkéz Sándor műegyetemi tanár a villamosságban a bányászatban való szolgálatáról.

A második napon, szeptember hó 19-én, folytatták az előadásokat, amelyeket mindvégig nagy érdeklődés kísérte. A megtartott előadások a következők: Hermann Miksa: A természetes gáz az Észak-amerikai Egyesült-Államokban. Réz Géza: Szénosztályozás és brikettelés. Bene Géza: Gázkitörések. Fleischel Róbert: Bányaeépítkezések. Barcsay Oszkár: Elektromos szállítógépek. II. csoport: Pfeiffer Ignác: Természeti erők és ásványi tüzelőanyagok. Dr. Schüle Jenő: A bányászati egészségügy. Gerő Nándor: Szénbányászat. Szabó Albert: A sóbányászat. Dr. Fasching Antal: A meridián irányának számszerű és grafikai meghatározása. III. csoport: Kriskó Bohus: A szénmosás és a barnaszén kokszolása. Dr. Blankenberg Nándor: A moderna kokszyártás. György Gusztáv: A kohófüst. Pántyik Árpád: A Martinkemencében előállított különleges acélok. Rob József: A resicai uj nagyolvasztó. Dr. Beller Jenő: Ipari és ivóvíz tisztítására szolgáló amerikai gyómszűrő. Délután az állami gépgyárak telepét nézték meg, egy csoport pedig az Ingersoll-telepet kereste fel.

„TURUL” a legmegbízhatóbb tömítőlemez legmagasabb nyomáshoz.

Kizárólagos raktár:

Általános Műszaki Részvénytársaság
Budapest, V., Zrínyi-utca 1.

A harmadik napon, szeptember hó 20-án volt a kirándulás a Magyar Általános Kőszénbánya R. T. tatabányai szénbányáiba. Erre az épp oly tanulságos, mint minden tekintetben érdekfeszítő kirándulásra még visszatérünk. Ma csak annyit, hogy a hazai bányászatunk legelőkelőbbjei, akik e tanulmányi kirándulásban résztvettek, a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak ezen szénbányáknak a legmodernebb technikai haladást lényesen igazoló műszaki berendezéséről és mindenkit valósággal lebilincsel az a vendégszeretet, amelyben Szende Lajos vezérigazgató a közgyűlés tagjait részesítette.

A negyedik nap, egyben a közgyűlés utolsó napját, a trencsényi »Titanit«-gyár megismerésének szentelték. A kirándulókat Ceipek Norbert, a titanit feltalálója fogadta, ki a gyártelepen érdekes előadást tartott a magyar találmányról. Majd a gyár kísérleti telepén a titanittal robbantó próbákat tartottak, amelyek során bebizonyult, hogy a titanit nemcsak ütés, lövés, villámcsapás, surlódás, de még tűz iránt is érzéketlen s csak robbantó gyutacsával robbantható. A nagyszámu társaságnak valósággal imponált a gyár nagyszabásu volta és meggyőződtek a szakkörök, hogy a trencsényi titanitgyár ugy a gyártmány minőségével, valamint szállítóképességével minden igényt kielégíteni képes.

A magyar bányász becsülete. A »Pesti Hirlap« írja: A most megtartott bányászati és kohászati nagygyűlésnek egy igen érdekes epizódjáról beszélnek most szakkörökben. Az Andreics János min. tanácsos elnöklésével tanácskozó második csoportban Gerő Nándor bányáigazgató tartott előadást a nógrádmegyei szénbányászat történetéről. Ennek keretében felpanaszolta, hogy a magyar bányamérnököknek nincs tekintélyük, nincs módjuk az újabb technikai vívmányok alkalmazására s ezért oly színben tűnhetnek fel, mintha maradiak lennének. Az ok abban kereshető, hogy nálunk a szén előfordulása és minősége nem oly kedvező, mint külföldön. Erre Szende Lajos, a Magyar általános kőszénbánya vezérigazgatója szólalt fel és saját tapasztalásából merített adatokkal világított rá a magyar bányamérnöki karnak nemcsak kivételes képzettségére, hanem arra is, hogy meglepő gyakorlati érzékkel tudják alkalmazni a modern technikai vívmányokat. Ezt legfrappánsabban az bizonyítja, hogy még nagy külföldi bányavállalkozások is gyakran lemásolják a magyar bányamérnökök munkáját, s tartózkodás nélkül elismerik, hogy akárhány nagyra tartott külföldi bányauzem jóval egyik-másik magyar bánya alatt áll. Utalt még arra a közismert tényre, hogy ha magyar bányamérnök külföldre kerül, tudása és magas képzettsége legtöbbször vezető állásba emeli. Ezek a jelenségek tehát a magyar bányamér-

nöki kar kivételes tekintélyére vallanak s örömeire szolgál, hogy mindezt illetékes férfiak előtt cáfolhatatlanul megállapítja. Szende Lajos beszédének valóságos elementáris hatása volt. Andreics min. tanácsos rendkívüli melegséggel aposztrofálta Szendét, akit kétségtelenül illetékesnek tart ily nagyjelentőségű kérdés elbírálására. Felszólította a gyűlés tagjait, hogy felállással fejezzék ki hálás elismerésüket az iránt a férfiu iránt, akit ily benső ragaszkodás és nagybecsülés fűz a bányamérnöki karhoz. Egy táborként állottak fel a gyűlés tagjai s úgy zugott a viharos taps és tetszészaj Szende Lajos felé.

A közgyűlésen többrendbeli, ez alkalomra készült mű és folyóirat került kiosztásra. Lapunkról nem beszélünk, csak azt konstatáljuk, hogy »A Bánya« közgyűlési számáról mindenki a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott. Kiosztásra került »A m. kir. államvasutak gépgyára fejlődésének története« című, igen szép kiállítású és felte érdekes adatokat tartalmazó munka. Továbbá »A Budapest székesfővárosban és környékén állami költségen létesítendő munkástelepek« című, élenken megirt és a munkásházakat rajzban is ismertető mű. »A Salgótarjáni kőszénbánya r.-t. nógrádmegyei bányászatának ismertetése« Gerő Nándor tollából. — »A Kőszén«, írta Szontagh Aladár, m. kir. bányabiztos. Ezekon kívül még egyéb nagyszámu nyomtatványok és árjegyzékek.

✂ HAZAI HIREK. ✂

Közlemény a kivételét sajtóügyi felelősségre vonás terhe alatt csakis a forrás megnevezésével engedjük meg.

Személyi hírek. Az abrudbányai kir. főbányabiztoság vezetését Pfeffer Aladár kir. főbányabiztos f. hó 15-én átvette Medzny János kir. főbányabiztostól. A távozó főbányabiztos tiszteletére nagyszámu barátai és tisztelői fényes bucsulakomát rendeztek.

Személyi hir. Dr. Papp Károlyt, a kiváló geológust, a földművelésügyi minisztérium az erdélyi érchegeységbe küldte tanulmányutra.

Bányahatósági kinevezések. A m. kir. pénzügyminiszter dr. Lecső László és dr. Biró Lóránt végzett bányahatósági segélydíjas bányamérnök hallgatókat a X. fizetési osztályba bányaeszküdekké kinevezte.

Festékek ■ megbízható, szolid és olcsó beszerzési forrása ■ Kraye E. és Társa, Budapest

és
lakkok ■■

festék-, kence- és lakkgyára

Főraktár és iroda:
V., Váci-út 6. sz.
„Kraye festékudvar.“

Ócsa, és kir. Fensége, József főherceg udv. szállítója. A m. kir. államvasutak, állami gép- és vasgyárak, az összes waggongyárak, Budapest főváros szállítói.

Megrovási kalandok. A „Bányászati és Kohászati Lapok», az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület hivatalos lapja, amely különben még csak tévedésből sem írná ki lapunk címét, amire egyébként nem is reflektálunk, — f. évi szeptember hó 15-én megjelent 18-ik számában egyszerre két helyütt is kisserkeszt bennünket. Helyt ad ellenünk irányuló nyilatkozatoknak, nem vévén magának azt a szinte kötelességszerű kollégialis fáradságot, hogy ha csak telefon útján is, kérdést intézett volna hozzánk a tényállást illetőleg. Ugy látszik, hogy kapva-kapott e nyilatkozatokon, amit érthetünk is, mert jól esett neki, hogy éppen a közgyűlés alkalmából üthetett rajtunk egyet — mások kezével. Köszönettel nyugtázzuk, ámbár igazán nem tudjuk, hogy mivel szolgáltunk reá. Talán azzal, hogy mint mindig, úgy a mostani közgyűlés alkalmából is kimutattuk tiszteletünket az Egyesület iránt. De hát úgy látszik, hogy nem bírjuk a szerkesztő ur rokonszenvét. Majd csak megélünk enélkül is valahogy.

Ami már most a nyilatkozatokat illeti, az első nyilatkozó a Kohlen-Industrie Verein ajkai bányagondnoksága. Ez a magyar zsiron élőködő osztrák cég, amely magyarul csak akkor tud, ha mosakodnia kell, a lapunk f. évi 29-ik számában megjelent közleményre nyilatkozatot küldött be hozzánk, nem kérve a közlést, hanem sajtóperrel fenyegetve, ha a nyilatkozatot nem adnók. Nos hát, az csak természetes, hogy erre már most mi nem adtuk ki a nyilatkozatot, hanem vártuk a sajtóperet. A bíróság helyett azonban az osztrák cég a »Bányászati és Kohászati Lapok« védő szárnyai alá menekült és itt — ellenünk irányulván a közlemény — tárt karokkal fogadták. Hát csak ölekezzenek.

A második nyilatkozó Nick Mihály bányafőmérnök ur, akinek ugyanezen nyilatkozata már előzőleg lapunk szeptember hó 11-én kelt 37-ik számában nem csak egész terjedelmében megjelent, hanem még oly kibővítő, részletes adatokkal is kísérve, amelyek a legszebben kidomborították Nick főmérnök ur működését a komlói furások terén. Miért nyilatkozik hát a főmérnök ur most ujólag?

Uj aranybánya részvénytársaság. Ugy értesülünk, hogy az alakulás alatt levő Verespataki aranybánya részvénytársaság részvényeinek jegyzési idejét az alapítók szeptember 15-ről folyó évi december hó 31-ig tolták ki. Az ilyen kitolás és hasasztás semmiesetre sem biztató kezdet.

Külföldi milliók — magyar bányák. Megirtuk már nem egyszer véleményünket a napilapok közgazdasági hasábjain minduntalan fel-felbukkanó

külföldi millióknól, melyek a várva-várt magyar bányabank céljaira rendelkezésre állanak, sőt égnek a vágytól, hogy a magyar bányászat fellendítésére felhasználtságanak. Megirtuk már néhány héttel ezelőtt azt is, hogy mi a véleményünk, illetőleg mik az információink a legutóbb felmerült angol-magyar bányaalapítási tervről. Londoni levelezőnk, akitől információinkat kaptuk, most beküldötte nekünk a Danube Mining Concession Limited titkárságával folytatott levelezését, melyet a következőkben közlünk:

»W. H. Stentiford Esq. 1, Broad Street Place, London E. C. We are requested by the editor of the »A Bánya« the leading political mining trade paper in Hungary, to send a report re The Danube Mining Concession Ltd., we therefore beg to ask you to let us have a prospectus of your Company and grant us an interview at the earliest time possible, Any time convenient to you will suit us. Awaiting the favour of an early reply, we remain, Dear Sir, very truly yours.«

(Magyarul: A Bánya kiadója megbízott bennünket azzal, hogy a The Danube Mining Concession Ltd.-ről jelentést küldjünk. Ennélfogva tisztelettel kérjük, sziveskedjék nekünk társaságuk egy prospektusát megküldeni és egyuttal értesíteni bennünket, hogy intervjú céljából mikor tehetnök tiszteletünket. Bár-mely Önnek alkalmas idő megfelel nekünk.)

Erre az udvarias levélre londoni levelezőnk a következő választ kapta:

»... I am in receipt of your letter of the 12th. inst but regret that I am not able to comply with your request, as I have not the authority of my Board to make any communication of the nature you refer to. I anticipate that the a Board meeting will be hold shortly and I will then lay your letter before the Directors, but meanwhile I tell you that no prospectus has yet been issued by the Board. Faithfully yours: The Danube Mining Concession Ltd. Wm. H. Stentiford, Secretary.«

Folyó hó 12-én kelt becses levelükre válaszolva, legnagyobb sajnálatomra nem áll módomban kívánságuknak megfelelni, minthogy igazgatóságom nem hatalmazott fel arra, hogy bármilyen nyilatkozatot tegyek az Önök által jelzett irányban. Értesitem Önöket, hogy igazgatóságom rövidesen ülést tart, mely alkalommal az igazgatók elé fogom terjeszteni levelüket, de már most is megjegyzem, hogy az Igazgatóság eleddig még nem bocsátott ki prospektust. Teljes tisztelettel The Danube Mining Concession Ltd. megbízásából: Wm. H. Stentiford.)

Eredeti „FREDIT“ csapágyfémek minden cérták Általános Műszaki Részvénytársaságnál
megfelelő minőségeikben kizárólag az _____ Budapest, V., Zrínyi-utca 1. _____

Ha Stentiford titkár ur csak arra szorított volna levelében, hogy nincs felhatalmazása nyilatkozatokat tenni és erre vonatkozólag előbb bekéri igazgatósága felhatalmazását, loyálisan megvárni annak az igazgatósági ülésnek a határozatát a nyilatkozattétel vagy a nyilvánosság kizárása melletti tevékenység irányában és addig minden megjegyzéstől tartózkodnánk, bár elég furcsán fest az, hogy a társaság bejegyzett vezetőjének nincs meghatalmazása arra, hogy azt az országot, melynek bányáiparát »fel akarja lendíteni«, a szaksajtó útján információval lássa, sőt ez a titkár, aki tudunkkal egyébként mindenben képviseli a társaságot, olyannyira fázik a nyilvánosságtól, hogy előbb megkérdezi az igazgatósági üléstől, szabad-e a szaksajtó egy képviselőjével szóba állania. Minthogy azonban Stentiford titkár ur azt is írja, hogy a »Prospectus« nem publikált prospectust, kénytelenek vagyunk lecáfolni, mert igenis már közölték prospectust, sőt a Frankfurter Zeitungben már júniusban megjelent prospectus adott ennek az újságnak alkalmat arra, hogy a német tőkét a társaság részvényeinek jegyzéséről óva intse. Várjuk az igazgatósági ülés határozatát, de egy dolgot már ma is szíves figyelmébe figyelmébe ajánlunk a The Danube Mining Concession Limitednek és ez az, hogy a magyar büntetőkönyv kodifikálta ugyan azt a jogi jótéteményt, hogy a vallomás megtagadható, ha belőle szégyen vagy kár háramolhatik, közgazdasági téren azonban ezzel a jogi jótéteménnyel nem szokás, legalább eddig nem volt szokás, élni.

Egy bányai igazgató házassága. *Tiles János* tatabányai bányai igazgató — mint értesülünk — a jövő hónapban köt házasságot Hüke Erzsébettel, Hüke szászvárosi bányatorvos bájos és szellemes leányával. Az eljegyzés híre csak most szivárgott ki és Tiles, aki egyike a legszimpatikusabb bányászembereknek, elhalmozta kartársai és ismerősei szerencsekívánataikkal. Az első gratuláló persze a legmakacsabb agglegények egyike, *Jex Simon* volt, aki úgy a maga, mint az egész tatabányai bányászati nevében, melynek legfőbb vezetője, fejezte ki szerencsekívánatait.

Artézi kut a gyulai vasúti állomáson. Az államvasutak aradi üzletvezetősége egyrészt a jó ivóvíz, másrészt kifogástalan mozdonytápláló víz nyerése céljából a gyulai vasúti állomáson egy artézi kutat szándékozik furatni. A kut a felvételi épület és vízállomási épület között létesítenék és mélysége körülbelül 325 méterre tervezetik. A vármegye alispánja előtt az engedélyezési eljárás már folyamatba tételezt.

„Unokabátyám, az államtitkár.” Mit keres ez a legkevésbé sem bányászatra valló hír »A Bánya« hírei között? Hát bizony idevaló egészen, mert a cím csal. A »Renaissance« című új folyóiratnak most megjelent 9-ik számában Erdélyi Viktor tollából ezen cím alatt igen élénken és érdekesen írt

revue jelent meg, amely egy bányavásár ügyét tárgyalja. Maga az ügy nem érdekel bennünket, de annál inkább a revue befejező részlete, amely megkapó színekkel, meggyőzően festi, hogy a bányajogositványok rendezetlensége mily mérvben bénítja a hazai bányászatot. Adjuk ezt a részleteket, amint itt következik: »A magyar érc-hegység Európa leggazdagabb vidéke. A magyar érc-hegység Európa legszegényebb emberei. Azt a siró nyomoruságot, azt a kétségbeejtő, vad szegénység, amely bután nehezedik erre a nagy, gazdag országrészre, csak könnyes szemmel lehet nézni. Nem mese, irtózatossággal, hogy a hordok a felszínig nyulnak, a kőutasszegény falvak utcája bányászati szemmel van feltöltve. De értékesíteni nem lehet ezeket a kincseket. A bensülött kivándorol, bár itthon kincseket rejt a föld lábai alatt. Miért? Mert a felketlen panamák egész tömkelege, beláthatatlan szövevénye bénít meg mindent. Rudán lopják, rabolják az aranyat, akárcsak a legsötétebb afrikai aranymezőkön. És a tulajdonos tétlenül kell, hogy nézze. Miért? Mert eddig mindenki félt a darázsészket megbolygatni. A bel- és külföldi lapok hirdetési rovataiban kínálják szolgálataikat a bányahiénák. Senki sem merete őket leleplezni. Pedig folyton sirunk, hogy a tőke nem érdeklődik eléggé bányászati iránt. És Európa leggazdagabb vidéke, az Érc-hegység, lassankint elnéptelenedik. Lakosai kivándorolnak a Rajna völgyébe, az amerikai szénbányákba. Ott egyre gyakoribb lesz a magyar szó. Mert a föld népe csak akkor kell, hogy ha valaki képviselő ur akar lenni. És végre! a magyar vasérc-termelés felét már ma is külföldre szállítjuk nyersen. Legnagyobb részét Sziléziába. Ott dolgozzák fel. Külföldi munkásnak nyújt munkalehetőséget, külföldi ipart emel. Csoda-e, hogyha a föld népe is kivándorol a vasérc után? És ezt a gyalázatos exportot tarifakedvezményekkel mozdította elő a kormány.« — Valóban megszívlelendő szavak, tele igazsággal. Vajon mikor fog megjelenni a vasérc kivitelét tiltó rendelet?

Baleset a radványi homokbányában. A radványi vasúti állomásnál levő homokbánya a múlt héten váratlanul beomlott s az ott dolgozó munkások közül egyet maga alá temetett, úgy hogy már csak a hulláját sikerült a homokból kimenteni.

Rapp-Romhányi kőszénbánya. Közel 2 éve már, hogy a kisromhányi szénterületek és annak szomszédságában lévő szénterületeknek kiaknázására társaság alakult, amely társaság azóta a bányát fel tárta és üzemben is tartja. Mindez teljes csendben történt, a munka komolyan folyt és ma odáig jutott, hogy a Rapp-Romhányi Kőszénbánya Vállalat finanszírozását egy, a Budapesti Leszámitoló és Pénz-

1910. szeptember 25. (39. sz.)

váltó Bank Részvény-Társasággal kapcsolatban álló csoport vette kezébe. A bánya színminőségéről, kedvező fejtségi módjáról és értékesíthetőségéről a felkért hírneves szakértők és egy francia hites szakértő is a legkedvezőbb szakvéleményt adták, úgy, hogy az alapítók biztosan remélik, hogy a bányauzem megfelelő tőke rendelkezésével kedvező eredményeket fog felmutathatni. A szállítás lebonyolítására Romhánytól Rappig, esetleg Losoncig egyenesen h. é. vasut építését tervezik, amely vasut az egész vidéknek ipari és gazdasági föllendülését is nagyban előmozdítaná. A bánya szénterméke ma már úgy ipari, gazdasági, mint házi használatra is kiválóan alkalmas.

A balánbányai rézművek vízjoga. A csikmegyei Gyilkostón elektromos energia termelésére tervezett vízerőmű elalvó íélben levő ügyét most feleleveníti az a körülmény, hogy a vármegye alispánja a vízjogi tárgyaltást a f. év október hó 28-ára tűzte ki. A vízjogi engedélyt a Balánbányai Rézművek rt. kérelmezte.

A kissármási földgáz. Fantasztikus tervvel foglalkoznak újabban a nagysármási földgáz értékesítésére vonatkozólag. A megejtett számítások szerint a kiömlő gáz 120 ezer lóerőt szolgáltat s az amerikai gázömlésekből következtetve feltehető, hogy 3-4 évtizedig változatlan lesz a kiömlő gáz mennyisége. Ezt a körülményt tekintetbe véve most komoly technikai és tudományos háttérű számítások folynak arra nézve, hogy Kissármásról Budapestre ~~vezeték~~ a földgázt. Ha az építendő csatornában a nyomó szivattyuműveket ~~laplamlá~~ ~~10.000 lóerő~~ kallódnék el, esetre rendkívül érdekes, a költségek azonban oly rendkívüli összegre rugnának, hogy a gyakorlati kivihetőség bizony egyelőre meglehetősen problematikus.

Ugyanitt említjük meg, hogy dr. Böckh Hugó a kissármási gáz további tanulmányozása okából a pénzügyminisztérium küldetésében Beszterce vidékén jár és újabb hét dúsgazdag antiklinarit fedezett fel. Ezek feltárása, illetve megírása a gázforrásoknak egészen más és messze kiható fontosságú jövőt biztosítanak. Most már kétségtelennek mondható, hogy a kissármási földgázzal fog történni valami.

Cégek és cégváltozások. „Standard” műszaki kereskedelmi részvénytársaság (Főtelep Budapest): **Láng Lajos** igazgatósági tag ebbel minőségének és cégjegyzési jogosultságának megszűnése bejegyeztetett. **Reach Harry** társasági tisztviselőnek a „pp.” tóldat mellett való alapszabályszerű cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett. **Kuschniczky Pál** társulati tisztviselőnek a „pp.” tóldat mellett való alapszabályszerű cégbejegye-

zési jogosultsága bejegyeztetett. — **Urikány-Zsilvölgyi magyar köszénbánya részvénytársaság:** **Gróf Teleki Sándor** igazgatósági tagnak ebbeli minősége és cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett. — **Polgárdi kő- és mészipartelepek részvénytársaság:** **Gróf Batthyány Gyula** igazgatósági tagnak ebbeli minősége és cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett. — **Bihar-Szilágyi olajipar r.-t.:** Az 1910. évi július hó 4. napján tartott rendes közgyűlésnek az a határozata, melylyel 6000 darab egyenként 200 korona névértékű bemutatóra szóló új részvények kibocsátása által a társaság eddigi alaptőkéjének 2.000.000 koronára való felemelését határozta el, bejegyeztetett. — **„Nicholson” gépgyár r.-t.:** **Dr. Hegedűs Loránt** igazgatósági tagnak ebbeli minősége és cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett. — **Société anonyme des charbonages de l'Ivančica Golubovec-en felszámolás alatt:** **Vilim Erken** meghatalmazott törlése és **Edmund Quinqueborn** új meghatalmazott bejegyzése eszközöltetett, aki jogosítva van a felszámolás alatt álló céget jegyezni és képviselni az egész osztrák-magyar monarchiában.

Teherautomobilok bányauzemeknél. Mindjobban és jobban terjed a teherautomobilok használása a bányauzemeknél, a téglagyártási iparban, homokbányáknál stb. és ezért immár célszerű alaposan ismerni az ily gépkocsik és pótkocsik beszerzési és üzemköltségeit. Az adatok a következők: Veszünk például egy 40-45 lóerős teherautomobil, elöl egyszerű, hátul dupla gummi abroncsozással, normális szekrényvel, lebecsajtható oldalalakkal 5000 kg. hasznos súlyra. A jármű napi teljesítménye cca 100 km. Az évi üzemnapok száma 200. Évi teljesítmény cca 20.000 kocsikm. illetőleg 200.000 tonna km. A jármű átlagos sebessége kb. 12 km. óránként. Egy komplett 40-45 HP. teherautomobil, mint fentebb megjelölve, amely áll: ~~tejel omnibus, mint fentebb megjelölve, amely áll:~~ ~~gummi abroncsozással az~~ kerekeken, valamint normális szekrényből, ~~Técs hátsó~~ oldalalakkal kb. K 26.000, a pótkocsiknak darabja kb. K 3000, összbefektetés K 29.000. — Évenkénti üzemköltségek: Égőanyag: A motorok átlag 0.680 fajsúlyú benzin használata mellett óránként és lóerőnként legfeljebb 0.3 kg. benzint fogyasztanak. Természetesen ezen garancia a maximális fogyasztást veszi alapul, amennyiben a gyakorlatban megállapították, hogy ezen gépkocsik, amelyeknek benzinfogyasztása igen minimális, 100 km. utra csak 60 liter benzint fogyasztanak. Fenti adatokat alapul véve ezen jármű évenként 12.000 liter benzint fogyaszt. — A motorok szerkezete megengedi, hogy az említett könnyű benzin helyett a nehéz benzint 0.710-0.730 fajsúlyig használhassuk, amelynek ára a mai viszonyok mellett 100 kg.-ként 18 korona, úgy hogy az egész évi égő benzinre 12.000 liter = 8400 kg. a 100 kg.-ként 18 korona, kerek számban 1512 szükségeltetik. — Kenő és tisztító anyagokra:

Ruggyantaárak. Asbestárak. Száraz és zsiros Általános Műszaki Részvénytársaságnál
tőmítések legmegbizhatóbb minőségekben az — Budapest, V., Zrínyi-utca 1. —

Normális üzemviszonyok mellett minden km. utra 3 fillér kenő és tisztító anyag bőségesen elégnek bizonyult úgy, hogy a jelen tervezetnél kb. 20.000 km.-nél 600 korona évi kiadást számíthatunk. — Gummifogyasztásra: A tömör, gummi-gyárak jelenleg garanciát nyújtanak, hogy gyártmányaik 15.000 km.-nyi utat legalább is kitartanak, normális utviszonyokat és azt feltételezve, hogy ezen utat egy éven belül megteszik. Ezen garancia 20.000 km. évi teljesítményt alapul véve, a következő kiadást igényli: 2 előkerék 1000 korona garnitúráként, 2 hátsókerék 2600 korona garnitúráként. Az üzemeltetések tehát összesen 6912 koronát tesznek ki. Ami az általános évi kiadásokat illeti, a számítások a következőket eredményezték, megjegyezvén, hogy az adatok összeállításánál a legkedvezőtlenebb eset lett felvéve: Amortizáció, 3360 K, javítások és pótrészek 2600 K, személyzet 1800 K, biztosítás, 400 K, előre nem látható kiadások 200 K, összesen 8360 korona. E szerint a fenti jármű évi költsége 20.000 km. teljesítmény mellett 15.272 K, a napi kiadás 76.36 korona, 1 kocsikm. költsége 0.76, 1 tonna km. 0.07. — A pótkocsik használata ugyyszólván semmi üzemi költséggel nem jár.

BORSZÉKI

Borszéki. Az ásványvizek királya. Angolkór és vrszegénység ellen páratlan gyógyszer. — Mint üdítő és hűsítő ital a legelső minden vizek között. Megrendelhető: A „Maosva” Ásványvíz Forgalmi és Kiviteli R.-T.-nél, Budapest. Telefon 162—84.

B. K. 332/44.)

✂ KÜLFÖLDI HIREK ✂

Nagy bányavásár. A felsősziléziai kokszművek és vegyészeti gyárak r.-t. felügyelő-bizottságának ülésén napirendre került az Osztrák bányász- és kohótársaság (Bécs) által a Mária-Anna bányatelep bányarészeinek megszerzésére vonatkozó ajánlata. Az említett bányatelep egyes objektumaira az osztrák bányász- és kohótársaság hosszú lejáratu opciót kíván, amelynek gyakorlása már biztosítva van. A felsősziléziai kokszművek felügyelő tanácsa az elnökséget felhatalmazta az ajánlat elfogadására. A részvényesek hozzájárulása a folyó évi október hó 17-ére egybehívandó rendkívüli közgyűlésnek van fentartva. A máhrisch-ostraui telep kezelése a Felsősziléziai kokszműveknek évről-évre nagyobb nehézségeket okozott, amihez nem legutolsó sorban hozzájárult az a körülmény is, hogy az ipari érdekeknek külföldön való védelme szinte mindig kellemetlenségekkel és növekedő terhekkel jár. E te-

kintetben változás a közel jövőben nem is remélhető. Másként áll a helyzet az osztrák bányász- és kohótársaságra nézve, amely mintegy nagy osztrák vállalat, abban a helyzetben van, hogy termelvényeit részben önmaga értékesítheti. Az Osztrák bányász- és kohóműveknek, tekintettel a vételár egy részeként átadandó részvényei magas árszámára, az átvétel aránylag nem fog sokba kerülni. A vételár leglényegesebb részét ugyanis 8 millió korona névértékű saját részvényeikkel egyenlítik ki, amely összegből a kokszművek 2 millió korona értéket rezerválnak, míg a 6 millió korona maradék az Osztrák Földhitelintézet vezetése alatt álló konzorcium által vétetik át. A felügyelő tanács tagjai közül Fürstenberg Károly, Kestranek központi igazgató és Kerpely lovag vezérigazgató már a keddi ülés előtt bejelentették kilépésüket. A felügyelő tanács kiegészítéséről később további közlések fognak történni.

Egy gyártelep eltolása. Az amerikai Fitchburgban a C. H. Brown Engine Comp. kovácsműhelyét, egy háromemeletes műhelyépületet és a gyár kéményét, szóval egész gyártelepét körülbelül 46 m.-rel eltolatta. A kovácsműhely alapterülete: 10'7×15'0 m.; ezt az építményt először m.-rel eltolták, majd 90°-kal elfordították és végül 24 m.-rel fölemelték. Ezzel a művelettel egyidejűleg új kazán- és gépházat építettek, melyben a régi gépberendezést elhelyezték. Ezután eltolták 46 m.-nyire a régi, 26 m. magas és 120 tonna súlyú gyárkéményt. Erre következett a feladatnak legnehezebb része, egy 50 m. hosszú és 15 m. széles, 3 emeletes gyárépület áthelyezése. Ez épületnek súlya — beleértve az ott elhelyezett gépi berendezéseket is — közel 400 tonna. Az eltolás végéig az épületet közepén valósággal kétfelé vágták. Mindeme építkezés előtt 18 m.-rel kelet felé, azután 46 m.-rel észak felé tolták. Minekutána a két részt végleges helyén újból összeépítették, fölemelték 3'6 m.-rel és új gránit alapfalazatot készítettek alája. Az eltolásnál 500 drb. 200 mm. átmérőjű, 1200 mm. hosszú görgőt használtak, melyek vasuti talpfából készítek megfelelő pályát. A továbbmozgatás 300 csavar, csigaszorok és állati erő felhasználásával történt. Legnevezetesebb az egész műveletnél, hogy a gyár üzeme közben egyáltalán nem szünetelt; az erőgépek átszerelésének ideje alatt egy ideiglenesen felszerelt 75 lóerős elektromotor szolgáltatta a hajtóerőt.

A nyersolajtüzelés terjedése a vasutakon. A nyersolajtüzelés évről-évre nagyobb tért foglal a vasutakon és egyre hosszabb vonalakat hódít meg, főképen ott ahol nagyobb emelkedéseket kell leküzdeni, vagy ahol számos hosszú alagut van, ahol tehát a széntüzelés a nyersolajtüzeléssel szemben hátrányos. Természetes, elsősorban azokban az államokban fejlődik gyorsabban ez a tüzelési mód, amelyek bőséges, kiterjedt petróleumtelepekkel rendelkeznek. Romániában ez idő szerint 581 mozdonyt fűtenek nyersolajjal és ezek melléktermékeivel. Összes mozdonyparkjából mindössze 87 mozdonyt használtak tisztán kőszéntet a fűtésre. Csak amidőn az orosz-japán háború és különösen a bakui zavargások következtében hiány állott be tüzelőanyagokban, voltak kénytelenek az illető orosz vasutársaságok a költségesebb széntüzelésre visszatérni. Minthogy azonban a petróleumtermelés állandóan emelkedik, egyes vasutársaságok fokozatosan ismét áttérnek a nyersolajtüzelésre. Még a petróleummezőkben annyira szegény Olaszországban is használ-

latba vették egyes vasúttársaságok a nyersolajtüzelést. Különösen bevált ez a Modano-vasutnál, a melyen sok nagy emelkedés és számos alagut van. Az osztrák államvasutakon eddigelé már 773 mozdonynál használják a nyersolajtüzelést. Elsősorban a hegyvidéki pályákon alkalmazzák ezt a tüzelési módot, amelynek előnyeit az utasok is élvezik, a mennyiben füstmentes utazás közben jobban gyönyörködhetnek a vidék szépségében. Az osztrák Lloyd-társaság egyes vonalain a közeljövőben a hajókazánokat nyersolajjal fogják tüteni. A nyersolajtüzelést elsősorban a dalmát vonalon fogják behozni. A dalmát vonalokon szükséges nyersolaj évi mennyisége 45.000 tonnára van megállapítva. Ami Amerikát illeti, elsősorban Mexikó jön tekintetbe a nyersolajtüzelés használatánál. Az 1908. év második felében a vasúttársaságok mozdonyaiknak már 50%-át nyersolajtüzelésre rendezték be. A Panama-vasut szintén nyersolajjal tüzel. E vasut igazgatósága havonként 50.000 barrel nyersolajat használ fel a tüzelésre; ebbeli szükséglete azonban folyton növekszik.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

N. M. Lónyay-bánya. Ön tehát jónak látta még máshova is fordulni, hogy megbántottnak vélt dicsőségét csorbítottanul őrizhesse meg az utókornak. Hogy kívülünk máshova is fordult, amely helytől pedig e kérdés teljesen távol áll, ezt a lépését csak hibáztatunk lehet, mert semmiesetre sem helyénvaló, hogy miután előző cikkünkben egyik legerősebb pénzintézetünk vezető emberét vonultattuk fel ön mellett, működése feletti elismerésének adatva vele kifejezést, mégis utólag még máshova is fordul nyilatkozatával. Hogy mennyire túllőtt a célon, mi se mutatja inkább, hogy mi még a levelében említett második helyen is érdeklődtünk ön-iránt, de sőt egy, az ön részéről meg sem említett harmadik szintén igen előkelő helyen is. Ön mindezek dacára sietett „utólag” lenyilatkozni bennünket, holott mi éppen abban fáradtunk, hogy további adatokat szerezzünk, amelyek még jobban kidomborították volna az „igazságot”. Mert mi az igazságot kutatjuk, mások pedig, abszolúte nem ismervén ezt a különben természetes újságírói kötelességet, kapva-kapnak az alkalmon, hogy egyéb tudásuk hiányában a nyelvüket öltögessék. Nem mondaná meg nekünk, hogy mi célja volt ennek az utólagos nyilatkozatának? Irt az a lap csak egy hangot is a komlói furásokról? Megemlékezett talán az ön működéséről? Nem elég önnek, ha nálunk nyilatkozott, ezt egész terjedelmében hoztuk és „oly” elismerő kommentárokkal kísértük? Hát nem veszi ön észre a különbséget lapok és lapok eljárása között? Mi utánajárunk egy tényállásnak és csak azért, hogy egy állami hivatalnoknak működéséért nyilvánosan a legteljesebb igazságot szolgáltatassunk, még oly forrásokhoz is fordulunk, melyeket mi magunk kutattunk ki az illető érdekében. Ez önnek nem elég! De hát mit tett önért az a másik lap, ahol utólag adta le nyilatkozatát? Keresett szintén ada-

tokat az ön igaza mellett? Irt csak egy sort is az ön vezetése alatti furásokról? ... Kiadta az ön nyilatkozatát, de nem az ön érdekében, hanem, hogy rajtunk egyet üthessen. Nem hiszi ezt el nekünk? Hát olvassa el abban a lapban az ön nyilatkozata fölötti másik nyilatkozatot.

P. L., Nagybánya. Meg lehet győződve arról, hogy az az affaire nem történik, ha hozzánk fordul. Vagy ha már megtörtént, segíthetünk volna a lapoknál is, másutt is. Ee hát miért nem jutott se önnek, se A.-nak, se G.-nek, akik vele voltak, eszébe „A Bánya”? És mért jönnek Pestre anélkül, hogy „A Bánya” címét és telefonszámát zsebükben ne hordanák? Ha azon az ominózus helyen csak kiejtette volna ízszerkesztőnk nevét, olyan csend lett volna körülötte, hogy bizvást egy légy se mukkant volna. Egyszer már ugyanis rendet csinált ott, mint a Pesti Hírlap belső munkatársa. A rendőrség akkoriban kénytelen volt cikkei nyomán „megrendszerbályozni” az illető helyet.

F. Gy. Körmöczbánya. A budapesti rendőrség nincs szolgálatában semmiféle mulatónak. Hogy az inspectiós rendőri közeg nem igazoltatta pontosan „Ne hagyj magad” urat, az kétségkívül az önök baja, esetleg az illető közeg mulasztása, de nem a rendőrségnek, mint testületnek korrupt voltára valló körülmény. Ha a kongresszus vidéken tartatik, ez bizonyára nem történik meg. Mi kerestük önöket, hogy a főkapitánynál közbenjárhassunk, de laccimüket nem sikerült megtudnunk. A körmöci kongresszuson okos dolog volt a résztvevők címének közrebocsátása.

A budai Szt.-Lukácsfürdő „Nagy-szállodájában” és „Thermal”-szállodájában szoba teljes ellátással naponként 10 kor-tól feljebb. Minden szoba kilátással a Dunára Kénes iszapfürdők és iszapborogatások. Fürdőismertetést díjmentesen küld a

Szt.-Lukácsfürdő

(B 348/52/I) részvénytársaság.

Geszti György, Budapest, V., Markó-utca 3.

műszaki cikkek nagyban elárúsítása az összes üzemek részére
Telefon 588.

A világhírű George Cradock & Co. Wakefieldi cég (Angolország) sodrony-, hajó- és fékkötélek (Bremsberg-Förder-Selle) és The Hardy Patent Pick Co. Limited Sheffieldi (Angolország) cég összes gyártmányainak

magyarországi vezérképviselője.

**Kenőanyagok. Tisztítóanyagok. Bőr-, balala-, tevé- Általános Műszaki Részvénytársaságnál
szőr gépszijak elsőrendű minőségekben — Budapest, V., Zrínyi-utca 1.**

1910. évi 1933. szám.

Versenyárgyalási hirdetés.

Az alulírott kir. bányahivatal, az 1911. évben szükséges és alább felsorolt anyagokat nyilvános versenyárgyalás után kívánja beszerezni és pedig

I. A selmecbányai m. kir. bányahivatal alá tartozó művek számára, selmecbányai vasutálomásra bérmentesen szállítva:

1. Vashuzal 2—31 sz. 60—65 kg. $\frac{m}{m^2}$ szilárdságu 2.000 kg.
2. Horganyozott vashuzal 2—31 számu 60—65 kg. $\frac{m}{m^2}$ szilárdságu. 1.000 kg.
3. Acélhuzal 120—130 kg. $\frac{m}{m^2}$ -kénti szilárdságu 2—31. sz. 15.000 kg.
4. Horganyozott acélhuzal 120—130 kgr. $\frac{m}{m^2}$ -kénti szilárdságu 2—31. sz. 2.500 kg.
5. Acélhuzal 6—25. sz.:

150—160	} kg. $\frac{m}{m^2}$ -kénti szilárdságu	együtt	5.000 kg.
160—170			
185—200			

Felhivatnak vállalkozni szándékozók, hogy ivenként egy koronás bélyeggel ellátott ajánlataikat folyó évi **október hó 15-én délután 5 óráig** a kiíró bányahivatal főnökénél nyujtsák be.

Bánatpénz fejében a szállításra felajánlott anyag összértékének öt (5) százaléká, hivatkozással ezen hirdetés számára akár készpénzben, akár pedig óvadékképes értékpapirokban a selmecbányai m. kir. bányakerületi főpénztárnál, avagy bármely más hazai állampénztárnál (adóhivatalnál) teendő le, s az ajánlathoz a bánatpénz

letételét igazoló nyugta, avagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata csatolandó.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad.

A versenyárgyalás folyó évi október hó 17-én délelőtt 9 órakor a kir. bányahivatal helyiségében (Selmecbányán) fog megtartatni, s azon az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlati minta, nemkülönben az általános és részletes szállítási feltételek az alólirott kir. bányahivatalnál a hivatalos órák alatt, bármikor megtekinthetők és kívánatra ki is adhatók, vagy póstán megküldhetők.

Selmecbánya, 1910. szeptember hó 19.

(B. 1959/304/39.)

M. kir. bányahivatal.

DIGESTOL

Kitűnő hatású emésztő por

gyomor- és bélbajoknál.

Az emésztést elősegíti, a székletet szabályozza. Orvosi kitűnőségek által kipróbálva és ajánlva. Ára egy doboznak **2 korona.**

Készíti: **Glück Rezső** gyógyszerész
gyógyszertár a „Fehér galambhoz”
BUDAPEST, VIII. kerület, Rákóczi - tér 2. szám
(B 309/10/11) **Kapható minden gyógyszertárban.**

Autogén hegesztés és vágás

acetylen és oxigénnel.

Lakos és Székely magánmérnökök

Gyár és vállalat autogén hegesztő és vágóberendezésekre

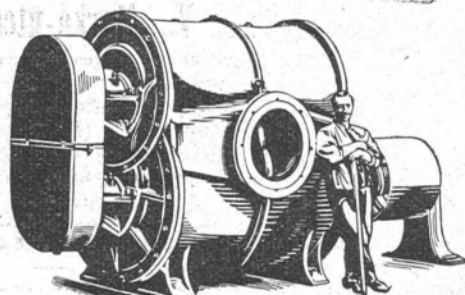
Budapest. VI. ker., Lehel-utca 10. sz.

Telefon 80 87
(B. 2112/307/44)

Telefon 80—87

Törött gépek és géprészek, hibás kazánok, tengelyek, kerekek, motorok, gőz- és automobilhengerek stb. gyors és olcsó hegesztése. Uj telepek szakszerű berendezése. Oktatóműhely.

(B. 141/199/724/201/5/11.)

Centrifugális és körforgó SZIVATTYUK, FUVÓK, GÁZSZIVÓK,

Turbina szivattyuk és turbokompresszorok.

C. H. Jaeger & Co. Leipzig-Plagwitz.

Vezérképviselő a magyar korona országában:
VECSEY JENŐ okl. gépészmérnök, BUDAPEST, V.,
Lipót-körut 21. Telefon 105—84.

Árlejtési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy az alólirt m. kir. főbányahivatal és kerületéhez tartozó rónaszéki és sugatagi m. kir. sóbányahivatalok, valamint a máramarosszigeti m. kir. sószállító hivatal részére 1911. évben szükséges, alább részletezett termények, anyagok és ipari tárgyak szállításának biztosítása iránt 1910. évi október hó 20-án d. e. 10 órakor, az alólirt m. kir. főbányahivatal irodájában nyilvános zárt írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Felhivatnak ennél fogva vállalkozni szándékozók, miszerint a nagymélt. kereskedelemügyi m. kir. minister 1907. évi 55.800. számú rendeletével kiadott „Közszállítási szabályzat” feltételei szerint, szabályszerűen ivenkint egy koronás bélyeggel kiállított és 5% bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat a jelzett versenytárgyalási határidőig az alólírt m. kir. főbányahivatal főnökénél nyújtják be.

Az árlejtési és-szerződési feltételek az alólirt m. kir. főbányahivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Szállítandó lesz:

Tételszám	Termények és anyagok megnevezése	Méret egység	Szállítandó lesz				Összesen
			aknaszlati- rai m. kir. fő- bányahivatal- hoz	a rónaszéki m. kir. sóbányahi- vatalhoz	a sugatagi m. k. sóbányahivatal- hoz	a mszigeti m. k. sószállító hiva- talhoz	
1	Zab (hl. = 42 kgr.)	q	115	74	189	—	378
2	Széna (I. r. lónak)...		270	130	466	—	866
3	Szalma		60	32	44	—	136
4	Schodineai nyers kőolaj Dyzel-motorhoz	kg	120000				120000
5	" hordókban szállítva	"		120000			120000
6	Kőolaj (bihar-szilágyi egy gyémántos jegyű		4000	7000	8000	600	19600
7	Kétszer finomított repceolaj	"	4000	900	700	150	5750
8	I. rendű henger olaj, motorhoz -		4500	1000			5500
9	I. rendű gépolaj		1000	1000	400	100	2500
10	Zsákkötő zsinag		500	350	300	—	1150
11	Ólomgolyó zsinag sodrott szálakból ...		—	—	—	50	50
12	Kender kócz (csepű)	"	900	200	200	25	1325
13	Kenderkötél megrendelés szerint kilogrammkénti ár ...	db	3	—	10	—	13
14	Istráng 3 m. hosszú	"	100	60	250	—	410
15	Oltatlan mész	hl		—	180	—	180
16	Bükk tűzifa I. oszt. nem usztatott	m ³		—	—	492	492
17	Kovásszén bükkfából...	hl	1400	600		—	2000
18	Bükkfa deszka hasított, targonczához	db	—	—	300	—	300
19	Tölgy épületfa hámozva 15—24 $\frac{q}{m}$	fm	—	500	2000	—	2500
20	" " 24—30 $\frac{q}{m}$		—	2000	1500	—	3500
21	" " 31—35 $\frac{q}{m}$	"	—	600	—	—	600
22	Saroglya bélés fa 4 m. hosszú 8—12 $\frac{q}{m}$ átmérőjű	db	—	—	250	—	250
23	Fenyődeszka 6 m. hosszú 32 $\frac{q}{m}$ sz. 2 $\frac{q}{m}$ v. I. oszt.		250	100	—	—	350
24	" " " 25		400	200	—	—	600
25	" " " 4		300	300	—	—	600
26	" " " 5		400	200	—	—	600
27	" " " 8		150	—	—	—	150
28	Fenyő zárléc 6 m. hosszú, 10/13 $\frac{q}{m}$...			100	—	—	100

(B. 1111/391/39)

Aknaszlatina, 1910. augusztus hó 21-én

M. kir. főbányahivatal.

Nemzetközi

versenyfúrási Transvaalban.

LEGUJABB SIKERE

=
A KETTŐS VEZÉRMŰVÜ
=

„WESTFALIA”

KÖZETFURÓGÉPNEK

A bányahatóság által Johannesburgban megtartott nyilvános versenyfúrási hivatalos vezetője f. é. január 22-iki jelentésében **furógépeinkről**, melyek versenyen kívül működtek, azonban ugyanazon feltételek mellett, mint a többi versenyben résztvett furógépek, az eredmények felsorolása után következőképpen nyilatkozott:

Megjegyzem, hogy ezen furási **eredmények** jobbak, mint azon furógépeké, melyek a versenyben **első helyen álltak** és pedig körülbelül **15%-kal teljesítményben és 15%-kal légfogyasztásban**; ezenfelül azon meggyőződésnek is adok kifejezést, hogyha furógépüket a furási kísérlet előtt, úgy, mint a versenyben résztvett gépeket megvizsgálták volna, **még sokkal szebb eredményt értek volna el.**

Armaturen- u. Maschinenfabrik „Westfalia“ A.-G. Gelsenkirchen

MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELET:

GUNSZT ÉS SZÉKELY MÉRNÖKI ÉS MŰSZAKI IRODA

TELEFON 161—34. BUDAPEST, VII., DAMJANICH-UTCA 36. TELEFON 161—34.

(B. 24/388/38—39)